

Burghardi-tanya (KÖH 76715): Valószínűleg a középkori és kora újkori Alsó-Ábránnyal azonosítható a lelőhely.

REMÉNYI LÁSZLÓ

97. Büttös, Krasznokvajdai út
(KÖH 75561)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő?

2010. május 4-én örökségvédelmi hatástanulmány készítéséhez kapcsolódó bejárást végeztünk a Cserehát területén. A Krasznokvajda és Büttös közötti műút É-i oldalán, Büttös határában vízmosásokkal tarkított területet találtunk. A vízmosások feletti magasabb térszínen, egy művelt kiskertben obszidiánpattinték került elő. A lelet közelben fekvő őskori településre, vagy kőmegmunkáló helyre utal.

Munkatársak: Galkó József, Gál-Mlakár Viktor, Hajdú István, Kalászdí György.

CSENGERI PIROSKA

98. Csanádpalota határa

(Csongrád megye) Ő, Sza, N, Á

A Nabucco gázvezeték Csongrád és Bács-Kiskun megyét érintő nyomvonalszakaszára készítendő örökségvédelmi hatástanulmányhoz kapcsolódó terepbejárásokat 2009. december 7. és 2010. május 25. között végeztük. A beruházás a két megye területén áthaladva összesen 23 település közigazgatási területén valósul majd meg, a tervezett 177 km hosszú nyomvonal mindkét oldalát 100-100 m szélességben vizsgáltuk. A terepi felderítés időpontjában a külterületi szakasz meghatározó részét (kb. 21%-át) már sűrű vetés borította, nagyjából hasonló arányban (kb. 19%) fordult elő erdő, rét, legelő, ill. gazzal fedett terület, melyeken nem lehetett terepi kutatást végezni. Összességében a külterületi szakasznak mindössze 60%-a bizonyult terepbejárásra alkalmasnak.

Csanádpalota külterületén 4, korábbról már ismert lelőhely (*Palotai ugar, Alsó ugar II. MOL 41., Alsó ugar I. MOL 40., Kövegy-Tanyaföldek; KÖH 42238, 42513, 42509*) területén végeztünk terepbejárást, valamint két új lelőhelyet is azonosítottunk (*Varga-dűlő I., Varga-dűlő II., KÖH 74407, 74409*). Vizsgálatunk eredményeképpen javasoltuk a korábban külön nyilvántartott Alsó ugar I. MOL 40. és a Kövegy-Tanyaföldek lelőhelyek összevonását. A bejárások során őskori, szarmata, népvándorlás kori(?), ill. Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Sóskuti Kornél régész; Molnár Zsolt, Császi Dávid geodéziai asszisztensek, Alács Attila, Bogárn Margit, Rózsa Gábor, Kovács Sándor, Szöllősi Géza, Dankó Judit technikusok.

PARDITKA GYÖRGYI

99. Csanádpalota határa

(Csongrád megye) B, Sza, Á

2010 őszén próba-, ill. megelőző feltárást végeztünk az M43 autópálya Makó-országhatár közötti szakaszának építése által érintett régészeti lelőhelyeken.

Országhatár (M43-56 lh., KÖH 52785): A lelőhely Csanádpalotától DK-re, a tekervényes, ma csatornaként funkcionáló Krakk-ér K-i partján hosszan elnyúló magaspart és a magyar-román államhatár között található. A feltárássra kijelölt terület mintegy 70 m széles, és közel 550 m hosszú volt, hossz tengelye ÉNy-DK-i, összterülete mintegy 43976 m². A terepbejárás adatai alapján a nyomvonal a nagyméretű lelőhely középső harmadában húzódik. A területen, közel Ny-K-i irányban halad át egy helyrajzi számmal nyilvántartott földút is. A Krakk-ér, az említett földút, valamint az ÉK-i szelvényhatár által közrezárt háromszögben október 26. és november 26. között az érpart, valamint a szelvény Ny-i harmadában található, egyben annak legmagasabb terepi pontját adó földhát ÉNy-i lankás területét tártuk fel, közel 120 m széles sávban. A lelőhely feltárással érintett 7896 m² nagyságú területén 136 régészeti korú objektum került elő.

Közel 15-20 kisebb-nagyobb gödör köthető a kora bronzkori Makó-kultúrához, amelynek hagyatékát a teljes területen megtaláltuk. A zömében sekély vermekből a korszak leletei között több, különféle motívumokat mutató, a népeiségre alapvetően jellemző belső díszes tál töredéke került elő. A szarmata népeiség hagyatékát szintén az egész területen sikerült tetten érni. Gödreik, árkaik száma nagy, ám a leletanyag meglehetősen szegényes volt. A jelenlegi adatok alapján egy Kr. u. 2-3. századi megtelepedéssel számolhatunk. A szarmata objektumokéval közel azonos intenzitással jelentkeztek a területen azok az Árpád-kori objektumok, amelyek kora az előkerült leletanyag alapján a 12-13. századra tehető. A kisebb-nagyobb gödrök mellett a már most megnyitott felületen több nagyobb karám részlete vált ismerté. Jelentős egy kemencés ház előkerülése is. Egy V-átmetszetű árok az ér vonala előtt félkör alakban húzódott, több mint 100 m hosszan. A jellegzetes kerámia mellett figyelmet érdemelnek azok a kisebb-nagyobb téglatöredékek, amelyek elsősorban árkokból kerültek elő. Ezek eredetére talán a további feltárást ad majd választ. A területen jelentős újkori-néprajzi korú jelenléttel kell számolni. A 19. századi térképeken is feltüntetett tanyaudvarhoz kapcsolódó árkok és vermek szinte a teljes, eddig feltárt és átvizsgált területen előfordultak. Ezek megásásakor több esetben régészeti objektumokat bolygattak meg, gyakori volt a leletek áthalmazódása, keveredése.

Sulyok-tanya (M43-57 lh., KÖH 52787): Az október 14-15-én végzett próbafeltáráson a munkára kijelölt mintegy 50 m széles, és közel 140 m hosszú É-D-i hossz tengelyű, mindösszesen 7481 m² nagyságú téglalap alakú területen, a terepbejárás adataira támaszkodva létesítettük kutatóárkainkat. Egy szondát a terület É-i